

Sygn. akt: III U 64/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2014r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 marca 2014r. w O.

sprawy z odwołania K. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 20.12.2012r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje K. K. (1) prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2014r.,
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

K. K. (1) wniósł odwołanie od decyzji (...) w P. z dnia 20.12.2013r. Nr (...), którą to decyzją odmówiono mu prawa do emerytury wskazując, że na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budowlano-Uslugowym (...) Sp. z o.o. w W. od 01.09.1988r. do 26.03.2004r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że K. K. (1) nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat i legitymowania się na dzień 1.01.1999r. ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach a jedynie 11 lat 2 miesiące i 24 dni. ZUS wskazał również, że do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono odwołującemu okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budowlano-Uslugowym (...) sp. z o.o. w W. ponieważ ubezpieczony nie przedstawił świadectwa wykonywania pracy w szczególnych

warunkach a z przedstawionego świadectwa wynika, że w okresie od 1.03.1992r. do 31.08.1996r. odwołujący pracował jedynie na 1/2 etatu.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 10.12.2013r. K. K. (1) złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury. Po analizie zgromadzonej dokumentacji zaskarżoną decyzją z dnia 30.12.2013r. ZUS odmówił mu prawa do tego świadczenia.

Biorąc pod uwagę datę urodzenia odwołującego – 1.01.1954. – należy uznać, że może on uzyskać emeryturę określoną w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W ocenie Sądu odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do Rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- 2) w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r. ma wymagany 25-letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach,
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa,

Odwołujący w dniu wydania zaskarżonej decyzji nie ukończył wieku 60 lat, jednak uzyskał ten wiek na etapie postępowania sądowego, a tym samym doszło do zmiany okoliczności faktycznej mającej znaczenie dla sprawy i Sąd Okręgowy przyjął, że może orzekać merytorycznie mimo spełnienia przesłanki wieku już po wydaniu zaskarżonej decyzji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.03.1998r., II UKN 555/97).

Bezspornym jest, że K. K. (1) udokumentował wymagany ogólny staż pracy, bowiem organ rentowy na dzień 1.01.1999r. wyliczył go na 25 lat.

Rozstrzygnięcie odwołania było więc uzależnione od wykazania przez odwołującego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, bowiem organ rentowy wyliczył go na 11 lat 2 miesiące i 24 dni.

Zgodnie z treścią §2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Z ust. 2 tego przepisu wynika natomiast, że okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 Rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Z akt emerytalnych K. K. (1) wynika, że ZUS wydając zaskarżoną decyzję odmówił zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budowlano-Uslugowym "K." sp. z o.o. w W. od 1.09.1988r. do 31.12.1998r., gdyż ubezpieczony nie przedstawił świadectwa pracy w szczególnych warunkach za ten okres a ponadto z przedstawionego ogólnego świadectwa pracy wynikało, że w okresie od 1.03.1992r. do 31.08.1996r. był on zatrudniony jedynie w wymiarze 1/2 etatu.

Na okoliczność zatrudnienia w tym zakładzie odwołujący złożył świadectwo pracy, wystawione w dniu 26.03.2004r., w którym wskazano, iż w (...) Sp. z o.o. w W. był zatrudniony od 01.09.1988r. do 29.02.1992r. w pełnym wymiarze czasu pracy, następnie od 01.03.1992r. do 31.08.1996r. w wymiarze 1/2 etatu i ponownie w pełnym wymiarze w okresie od 01.09.1996r. do 26.03.2004r. (k. 7a.e.).

K. K. (1) domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych całego okresu zatrudnienia wskazanego w w/w świadectwie pracy, w tym w zatrudnienia w wymiarze 1/2 etatu.

Należy jednak wskazać, iż zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS istotne dla ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym są okresy przebyte do dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 1.01.1999r., dlatego okres zatrudnienia od 01.01.1999r. do 26.03.2004r. nie podlega badaniu w kontekście pracy w szczególnych warunkach.

Należy też zaznaczyć, że zgodnie z §2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze może być uwzględniony jedynie okres pracy w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy, dlatego okres zatrudnienia w wymiarze 1/2 etatu (od 01.03.1992r. do 31.08.1996r.) nie może być zaliczony do pracy w szczególnych warunkach.

Zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach nie podlegają też okresy urlopów bezpłatnych w okresach szczegółowo wymienionych zaskarżonej decyzji, a które przypadają (z przerwami) w okresie od 16.02.1992r. do 29.02.1996r. Okresy te przypadają jednak na okres zatrudnienia w wymiarze 1/2 etatu, dlatego i tak nie mają znaczenia dla oceny pracy w szczególnych warunkach.

Istotną kwestią a zarazem ostatnią przesłanką nabycia uprawnień emerytalnych przez odwołującego było ustalenie czy w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budowlano-Usługowym (...) sp. z o.o. w W. w pełnym wymiarze czasu pracy odwołujący wykonywał prace zaliczane do prac w szczególnych warunkach.

Badaniu podlegał w tym kontekście okres zatrudnienia od 01.09.1988r. do 29.02.1992r. i od 01.09.1996r. do 31.12.1998r.

Na okoliczność zatrudnienia w spornym okresie Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków L. K. i A. K. a także dopuścił dowód z akt osobowych odwołującego.

A. K. zeznał, że wraz z odwołującym pracował w zakładzie (...), który w okresie ich zatrudnienia wszedł w skład innego zakładu - (...). Świadek pracował w latach od 1973r. do 2002r., najpierw jako kierowca, następnie w latach 1998-2002 był kierownikiem transportu i jednocześnie przełożonym odwołującego. Według zeznań świadka K. K. (1) wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony, woził kruszywo i materiały budowlane, co odpowiadało profilowi firmy –budowlano-usługowej. Odwołujący jeździł samochodami typu T., Z. wraz z dłużycą a także K. również z dłużnicą, nie wykonywał innych prac poza pracą kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony.

L. K. zeznał, że pracował w zakładzie (...) a następnie (...), początkowo na stanowisku biurowym w dziale transportu, następnie jako kierownik transportu a ostatnio w dziale plac. Według zeznań świadka odwołujący pracował cały czas jako kierowca dużych samochodów ciężarowych, o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony, np. samochodem T. i woził stal oraz inne rzeczy na budowy.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, gdyż są one spójne i zgodne a także znajdują potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji zawartej w aktach osobowych K. K. (2). W aktach tych znajduje się umowa o pracę z dnia 01.09.1988r. i angaże a we wszystkich tych dokumentach odwołujący ma wskazane stanowisko pracy kierowcy.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków także co do rodzaju wykonywanych przez odwołującego czynności, gdyż są one zgodne z profilem produkcji jego zakładu pracy (transportowym) a nadto świadkowie z racji wykonywanych czynności mają wiedzę na temat charakteru pracy odwołującego.

Zeznania świadków są wiarygodne także i co do tego, iż firma (...) przejęła zakład (...), w którym K. K. (1) był zatrudniony od 07.06.1977r. do 31.08.1988r. Przedsiębiorstwo Budowlano-Uslugowe "K." sp. z o.o. w W. wystawiło bowiem odwołującemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach za ten okres (świadectwo k. 38a.e.) na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych, o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony. Z akt emerytalnych wynika, że okres ten został zaliczony do pracy w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na uwadze do pracy w szczególnych warunkach, w ocenie Sądu, należy K. K. (1) zaliczyć okres zatrudnienia od 1.09.1988r. do 29.02.1992r. oraz od 1.09.1996r. do 31.12.1998r. (5 lat 10 miesięcy) w Przedsiębiorstwie Budowlano- Usługowym (...) sp. z o.o. w W., kiedy to odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony. Z treści wykazu A Działu VIII poz. 2 stanowiącego załącznik Nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynika, że prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony są pracami w warunkach szczególnych w rozumieniu tego Rozporządzenia.

Po uwzględnieniu do okresu pracy w szczególnych warunkach w/w zatrudnienia odwołujący spełnia warunek posiadania 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, gdyż na dzień 1.01.1999r. wraz z uwzględnionymi przez ZUS okresami pracy w szczególnych warunkach wynosi on 17 lat i 24 dni. Pozostałe przesłanki określone w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie były sporne, a jak już wspomniano na wstępie, w trakcie trwania postępowania sądowego odwołujący osiągnął wymagany wiek emerytalny.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że K. K. (1) przysługuje prawo do emerytury od 1.01.2014r., tj. dnia ukończenia 60 roku życia i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc dokonał stosownej zmiany zaskarżonej decyzji.

W pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Przepis art. 118 ust. 1a stanowi zaś, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności okresu pracy odwołującego w Przedsiębiorstwie Budowlano- Usługowym (...) sp. z o.o. w W. w latach 1988-1998. Odwołujący nie przedstawił świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach za ten okres a tym samym Sąd musiał zbadać, na czym polegały obowiązki odwołującego, w tym zapoznać się z jego aktami osobowymi a także wysłuchać świadków na potwierdzenie rzeczywistego charakteru pracy odwołującego w spornym okresie. W tej sytuacji ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach w toku postępowania przed tym organem. Przeprowadzenie postępowania dowodowego w szerszym zakresie niż w oparciu o świadectwo pracy w szczególnych warunkach było niemożliwe przed organem rentowym i z tego względu rozstrzygnięcie ostatniej spornej okoliczności wymagało ingerencji Sądu.

Z tych względów Sąd stwierdził brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.